

Finansklagenemnda Skade

Uttalelse FinKN-2013-480

7.11.2013

Landbruksforsikring AS

Næringsliv

Stein kom inn i slåmaskin – plutselig og uforutsett skade? – fal. § 4-10.

En stein, som ifølge sikrede, veide 10-20 kg kom inn i slåmaskinen og skadet denne under slåing av jordet. Selskapet avslo erstatning med begrunnelse i at skaden ikke kunne anses å være plutselig og uforutsett. Selskapet anførte at formuleringen "uforutsett" har en objektiv side i den forstand at hvis skaden objektivt sett er forutsigbar, så er den ikke dekningsmessig. Etter selskapets oppfatning var det objektivt sett påregnelig å få stein inn i slåmaskin under arbeid på jorder. Sikrede anførte at han hadde ryddet jordet for stein og at det objektivt sett ikke var påregnelig for ham, på den aktuelle skadedagen, å få en stor stein inn i slåmaskinen på en slik måte at maskinen ble skadet. Nemnda fant at skaden var dekningsmessig.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: Kr 30.000–50.000.

Finansklagenemnda Skade bemerkter:

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på sikredes slåmaskin.

Vilkårene omfatter:

plutselig og uforutsett skade ved ytre påvirkning med unntak av skader nevnt i punkt 5 ...

Sikredes slåmaskin ble skadet da en stor stein med anslått vekt mellom 10 og 20 kg kom inn i maskinen under slåing av et jorde.

Selskapet anfører at skaden ikke er plutselig og uforutsett fordi det er stein på jorder og disse kan komme inn i en slåmaskin og skade den.

Formuleringen "plutselig" innebærer at skaden må skje plutselig i motsetning til en skadeutvikling som skjer over tid. Ut fra sikredes forklaring er dette tidsperspektivet tilfredsstillt i denne saken.

Formuleringen "uforutsett" innebærer at skaden må være uventet. Man kan i denne vurderingen ikke ta hensyn til spørsmålet om hva sikrede måtte vente pga. forhold som avhenger av sikredes atferd. Slike subjektive forhold ansees uttømmende regulert i fal. kapittel 4. Spørsmålet vil her være om sikrede har utvist grov uaktsomhet, jf. fal. § 4-9, eller unnlatt å avverge skaden, jf. fal. § 4-10, men dette er ikke anført.

Derimot har begrepet uforutsett en objektiv side i den forstand at hvis en skade objektivt sett er forutsigbar, er den ikke dekningsmessig, jf. bl.a. FKN-2010-033 og FKN-2011-304. Nemnda kan ikke se at det skal være objektivt påregnelig å få stein med vekt rundt 10-20 kg inn i slåmaskinen slik at den blir skadet.

Sikrede har fremlagt dokumentasjon for skaden i form av reparasjonskostnader, bilder o.l. Dette er ikke bestridt av selskapet.

Konklusjon: Sikrede gis medhold.

Uttalelsen er enstemmig.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Elisabet Okkenhaug, Ole Smedsrud, Paal Bjønness og Helga Skofteland.

Saken gjelder selskapets anvendelse av driftsløsoreforsikringsvilkårenes pkt. 4, hvor det heter:

Driftsløsoreforsikringen dekker plutselig og uforutsett skade ved ytre påvirkning med unntak av skader nevnt i punkt 5...

Den 7.9.12 ble sikredes slåmaskin skadet da en stor stein, som ifølge sikrede veide mellom 10 og 20 kg, kom inn i maskinen under slåing av et jorde.

Selskapet anførte at skaden ikke kunne ansees å være plutselig og uforutsett, da stein vil være å finne på jorder og at disse da kan komme inn i slåmaskinen og skade den.

Sikrede opplyste om at stein blir samlet med steinrive og plukket før jordene blir sådd og rullet.

Videre ble det anført:

Formuleringen plutselig innebærer at steinen kom inn i maskinen umiddelbart i motsetning til over tid. ...

Formuleringen "uforutsett" innebærer at steinen i maskinen må være uventet. Man kan i denne vurderingen ikke ta hensyn til spørsmålet om hva sikrede måtte vente på grunn av forhold som avhenger av sikredes atferd. Slike subjektive forhold ansees uttømmende regulert i forsikringsavtalelovens kapittel 4. ...

Derimot har begrepet uforutsett en objektiv side i den forstand at hvis skade objektivt sett er forutsigbar, er den ikke dekningsmessig, jfr. blant annet FKN-2010-033 og FKN 2011-304. ...

Det er klart at det er påregnelig at det fins stein på jorder. Dette er imidlertid ikke avgjørende. Det avgjørende spørsmålet er om det objektivt sett er påregnelig å få stein rundt 10-20 kg inn i slåmaskinen slik at den blir skadet. ...

Det var ikke påregnelig for sikrede da han brukte slåmaskinen at han skulle treffe en stein av slik karakter på en slik måte at slåmaskinen ble skadet.

Spørsmålet er om sikrede har gjort det som med rimelighet kan forventes av ham for å avverge skaden, jfr. forsikringsavtaleloven § 4-10. Det foreligger her ingen forhold som tilsier at (sikrede) har opptrådt forsettlig eller grovt uaktsomt.

Sekretariatet tok opp saken med selskapet og viste til at begrepet "uforutsett" inneholder et subjektivt element, og at det derfor må vurderes iht. fal. § 4-10. Det ble bemerket at selskapet ikke hadde påberopt seg fal. §§ 4-10, jf. 4-14. Sekretariatet kunne uansett ikke se at sikrede hadde opptrådt grovt uaktsomt.

Videre ble det bemerket at begrepet "uforutsett" har en objektiv side. Etter sekretariatets syn var det ikke objektivt sett påregnelig for sikrede å få en stor stein inn i slåmaskinen under arbeidet på jordet 7.9.12. Sekretariatet viste til nemndsuttalelse FinKN-2011-304 til støtte for sitt syn.

I brev av 2.7.13 opplyste selskapet om at sikrede ikke hadde fremlagt dokumentasjon for skaden i form av reparasjonskostnader, bilder, o.l. Videre ble skaden meldt inn nesten fire måneder etter at skaden oppsto, uten noen form for dokumentasjon. Selskapet anførte at formuleringen "uforutsett" har en objektiv side i den forstand at hvis skaden objektivt sett er forutsigbar, så er den ikke dekningsmessig. Etter selskapets oppfatning var det objektivt sett påregnelig å få stein på rundt 10-20 kg inn i slåmaskinen ved arbeid på jorder. Det ble anført at det ikke er unormalt med stein på jorder i Nord-Europa og at disse vil kunne komme inn i og skade slåmaskinen. Videre:

Etter selskapets oppfatning er klausulen om å unnta fra dekning skader som ikke er plutselige og uforutsette å anses som en gyldig begrensning av farefeltet. Etter selskapets oppfatning foreligger det en situasjon som peker i retning av en begrensning av farefeltet, jf. Bull: Forsikringsrett, 2008, side 406, der det i den oppsummerende drøftelse er påpekt som et sentralt moment om "*sikredes forhold utgjør den overveiende eller vesentlige risikofaktoren i vedkommende farefeltsklausul*", og LB-2011-82219.

En stein vil objektivt sett være å finne på ujordet uavhengig av hvordan sikrede forholder seg til dette.

Dersom det legges til grunn at det foreligger en gyldig begrensning av farefeltet, må dette vilkåret fortolkes. Utgangspunktet i norsk rett er at det opereres med det objektive tolkingsprinsipp. Det innebærer blant annet at det tas utgangspunkt i hvilket meningsinnhold slike ord og uttrykk som plutselig og uforutsett har i vanlig språkbruk.

Skadetilfellet må anses å være alminnelig. I den daglige drift må man regne med at et er påregnelig at det vil ligge stein, små som store, på jordet og at disse kan komme inn i kontakt med slåmaskinen ved passende mellomrom. Det har vært alminnelig kjent til alle tider at det vil dukke opp nye steiner på ethvert jorde etter hver vinter. Jordsmonnet fryser når det er vinter og stein leder kulde bedre enn jord. Is under steiner vil presse steinene oppover. Det vises til artikkel i Illustrert Vitenskap (IV nr. 4, 2008).

I brev av 21.8.13 ble det anført fra sikredes side at sikrede tidligere hadde vært i kontakt med selskapet for å få sendt takstmann til å vurdere slåmaskinens verdi og skadeomfang. Det ble videre anført at sikrede hadde vanskelig for å se hvordan innsendt dokumentasjon kunne endre selskapets oppfatning av hvorvidt skade som følge av stein i slåmaskin var en "uforutsett skade".

Nemnda bes om å ta stilling til om det her foreligger en plutselig og uforutsett skade ved ytre påvirkning.

Tidligere uttalelser:

2022 2249 6706 2010-033 2011-304

Rettspraksis:

LB-2011-82219